

آبونه شرائطی : هریر ایچون
سنه لکی (۲۷۵) آلتی آیلغی
(۱۵۰) خارج ایچون سنه لکی
۳۲۵ غروشدیر .

نسخه خاصی ۵ غروشدیر .
ایکی نسخه برآراده
(۱۰) غروشدیر
سنه لکی ۵۲ عدددر .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خاتمه

اخطارات
آبونه بدلی پشیندر .

مسئله موافق آثار مع الممنونیه
قبول اولنور . درج ایدله یین
یازیلر اعاده اولنماز .

الکنتینتال

۱۳۳۰

آدره س تبدیلنده ایریجه
۵ غروش کوندرملیدر .

مکتوبلرک امضای واضح
واوقوناقلی اولسی و آبوته
صره نومروسنی محتوی
بولونغنی لازمدر

ممالک اجنبیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرس لرینگ
فرانسجه یازلسی رجا اولنور .

پاره کوندردلیکی زمان نهیه
داثر اولدینی بیلدیرلسی
رجا اولنور

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

باش محرر
محمد عاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

دینہ قارشى عشق و محبت اویاندیرمق ایچون عباداتک اخلاقى واجتماعى حکم و مصالحى ده ممکن مرتبه ایضاح ایدیلرلی در .

۵ - هر درسك ساحه سی آری اولمغه برابر هر معلم صرهمسی کلدکجه طلبه ده دین حسنک انکشافه چالیشمیلدر . وهیچ بر معلم طلبه نك دینہ قارشى لایالیسانه بر وضعیت آلامسی انتساج ایدمک سوزلرده بولناملیدر .

۶ - دینی ادبیات اهمیت ویرمیلدر ؛

۷ - مولود شریف و سائر کبی رسمی کونلردن اعظمی استفاده اولوملی ؛

۸ - دین اولولری نك تراجم احوالندن ، بالخاصه حیاته تعلق ایدنلرک فعالیتلرندن صیق صیق بحث اولوملی ؛

۹ - حضرت پیغمبر افندمنك سیرخلیلرلرندن ، اخلاق واجتماعیاته تعلق ایدن مناقب سنیه لرندن دائماً بحث اولوملی ؛

۱۰ - علوم دینیه معلملری نك منشأ لرینه چوق دقت اولوملی و بونك ایچون مدرسه لتخصیصینك فلسفه شعبه سی ماذونلری اساس اتخاذا اولوملی در .

یوقاریدنبری ایضاحه چالیشدیغ اسباب و شرائطک تحقیق کنجلاکده بحران فکری و اخلاقى ی ازاله ایدمک بزه متناسات دینیه و اخلاقیه به مالک بر نسل یتیشدیره چکی کبی ، شعله امیدى پارلاتان و بزی دائماً استقباله احضار ایدن بقا وابدیت فکری لرینی هر زمان ایچون اک قوتلی بر صورتده یاشانا جغنه ده قوتلی بر ایمانم وارددر .

بناء علیه نفس الامرده بک مهم اولان بو مسئله به محترم هیئت علمیهنك نظر دقتی جلب ایتدی بر وجیه عد ایدیورم .

مسلماننك روح علمی و ادیبی

۳

محرری : سید امیر علی

مأمون ایله اخلاقنك دورلرنده بغداد مکتبی حقیق بر روح عرفان ایله تمار ایتشدی . عصری اوروپانك کشفی احتکار و کشفیه افتخار ایتدیکی استقرا اصولی مسلمانلر طرفندن تمامیه آکلاشلمشدی . طغوزنجی عصر میلادی مسلمانلری ، عصری اوروپانك الیه ایدرک بوتون کشفیاتنه اساس اتخاذا اولونان بوفیاض اصوله مالک ایدیلر . اوعصرده یاشایان اسلام علمانی تعداد ، جلدلره محتاج برایشدر . بو علمادن هر بری تاریخ زقیده بر اثر بر ایشدر . اسلام هیئتشناساتنك اک اسکیلری (ماشاء الله) و (احمد بن محمد الهاوندی) ، (المنصور) دورنده یاشاپورلردی . (ماشاء الله) ، اسطراب ایله کره

صمیمی مذاکره لری بونده شبه بر اقامشدر ، علوم دینیه تدریساتی اصلاح ایتک ، همده تدریساتک جدیدی اخلاص ایدمک ، قیمتی دوشوره چک اک اوافق شیلردن بیه توق اولونمق اقتضا ایدر . باشقه درلو حرکت موفقیتسزلیکی مشجدر . طلبه هر کون عیظندن ، کنديسنى اداره و تربیه ایدن ، و کنديسنى فیض ویرنلردن دینہ قارشى علاقه سزلغه ، اساسات دینیه ایله تضاد تشکیل ایدمک افادانه شاهد اولورسه اونك قلبنده کی بحرانی ازاله ایتک نه قدر مشکلددر ؛ بوکا برده دین معلمک ایجاب زمانه عدم وقوفی ، افکارده کی تحولاتی ادراک و اوکا کوزه اداره کلام ایدمک بر اقتدارده اولامسی انضمام ایدنجه ارتق طلبه ده حصوله کله چک بحران فکری و اخلاقینك درجه سی نه اولمق اقتضا ایدر .

بند کزجه کنجلاکده حصوله کان بحران فکری ، و اخلاقینك سببی ایکی شیده خلاصه اولونمق اقتضا ایدر :

۱ - ایش باشنه کلنلرک ، کنجلاکک تعلیم و تربیه سیله مشغول اولانلرک اکثریله دین حقنده لاقید اولملری ؛

۲ - تدریسات دینیه ایله مشغول اولان ذواتک هر زمان و مکانه کوره دیکشمسی قطعاً لازم اولان اصول تدریسک یالکنز بر شکلنده اصرار ایتملری ، دها دوعروسی مسالک ارشاده واقف اولاملریدر . بونلره برده زمان و محیطک ایجابانه کوزه حقایق دینیه یی هر کسک آکلایه بیله چکی بر طرزده تشریح ایدن کتابلرک لسانمزدده موجود اولامسی و بوکا مقابل دین حسنی کوشه ته چک ، کنجلی دین دن نفرت ایتدیره چک ملوث اثرلرک انتشاری علاوه اولملی در .

معارف نظارتنك شمدی به قدر افکارده کی تحولاتی تعقیب و اداره ایتک اوزره نه سلطانیلرده ، ناده دارالمعلمین و دارالمعلمیاتنه دین تدریساتنه مخصوص بر کتاب وجوده کثیره مش و یاخود کثیره مش اولامسی مدعایک اک بارز دلیلرنددر .

کنجلاکده بحرانه مانع اولمق و موجود بحرانی ازاله ایتک ایچون تدابیر آتیه به توسل اولونمق ضروریدر .

۱ - دین درس لرینه عاید پروگراملر اساسی بر صورتده اصلاح ایدملی ؛
۲ - طلبه ده دین محبتی اویاندیره چق بر طرزده دین کتابلری وجوده کتیریللی ؛

۳ - علوم دینیه تدریساتنه اسلامک فردی اولمقدن زیاده اجتماعی و اخلاقى بر دین اولدینی نظر دقته آلملی و مباحث بر طاقم اصطلاحات و تعیرات فقهیه و کلامیه ایله اغلاق ایدیلرلی ؛

۴ - مباحث فقهیه و اعتقادیه تدریس ایدیلر ایکن متخصصلرک بیلمسی ایجاب ایدن تفصیلاتدن صرف نظرله ضروریات دینیه به مقداری تعلیم ایدیلرک روح مسئله به چوق اهمیت ویرملی ؛ و طلبه ده

مشبکه، اجرام سماویہ نك ماہیاتی و حرکاتی حقیقہ بكون بیلہ علمائك حیرت و تقدیر بیلہ فارشیلانان اثر لر وجودہ کتیرمشدی . (احمد بن محمد الماوندی) کندی ترصدانہ استناداً (المستعمل) نامیلہ برہیئت جدولی تألیف ایتمش و بواثر ہندولرلہ یونانیلرک بو وادیدہ کی آثارینہ کورہ قطعی برتری آدیمی تشکیل ایتمشدی . (المامون) دورندہ (بطليموس) ک (الجسطی) ی تکرار ترجمہ ایدلمش ، (سند بن علی) ، (یحیی بن ابی منصور) ، (خالد بن عبدالمک) کبی ہیئتشناسلر طرفندن مصحح جدولر احضار ایدلمشدی . بونلرک نقطہ اعتدالہ ، خسوف و کسوفہ ، قیروقلی ییلدیزلرہ و سائر شئون سماویہ دائر رصداقی صوک درجہ قیمتلی اولدیی کی عرفان بشریہ مہم بیکون علاوہ ایتمشد .

(المامون) ک امریہ (محمد بن موسی الخوارزمی) ہند لسانیلہ یازیلن (سیدانتا) نامندہ کی ہیئت کتابی تکرار ترجمہ و تحشیہ ایتمشدی . (الکندی) مختلف موضوعلرہ ، حساب ، ہندسہ ، فلسفہ ، طب ، علامہ جویہ ، وضیایہ دائر ایکی یوز اثر یازمشدی . یونان لسانہ وقوف متبحرانہ سنہ مبنی ، آتہ واسکندریہ مکتبلرندن ، اثرلرینہ درج ابتدکی معلوماتک برقیسقی اقتباس ایتمشدی . (سہ دیلوت) دیرکہ : (الکندی) نك اثرلری شایان دقت و مہم حقایقلہ طولودرہ ابو معشر (زیج معشر) ی تألیف ایتمش و بواثر معلومات ہیئہ نك باشلیجہ منابعندن بری اولارق پایدار قالمشدر . (مامون) ایلہ خلفلرینک دورندہ اشتہار ایدن (موسی بن الکاشف) ک اوغللری (محمد ، احمد ، وحسن) ک ، بالخاصہ شمسک و سائر کواکبک حرکتی تقدیر ایدن کشفیاتی اوروپانک الک صوک کشفیاتی درجہ سندہ مضبوطدر . اللرنندہ کی آلاتہ نظراً شایان حیرت برصابتلہ مدار شمسک میل اعظمی وایلك دفعہ اولارق تعدیلات قریہ نك اوچونجیسفی تحقیق ایتمشدری . یعنی کمال دقت و صابتلہ لیل و نہارک ایلری کری حرکتی ، یونانیلرچہ تماماً مجہول اولان اوج شمسک حرکتی ترصد ایتمشدری . بوندن باشقہ بر درجہ یی اولچمکلہ ارضک حجمی حسابلامشدری . حال بوکہ اوزمان خریستیان اوروپا ارضک مسطح اولدیغہ قانع ایدی . (ابوالحسن) تلسقوی اختراع ایتمشدی . ابوالحسن بوتلسقوی تعریف ایدرکن : « اوچلرندہ عدسہ لر وضع اولونان برورودرہ دیر . بو برورولر اصلاح ایدلمش و بالآخرہ (مراغہ) و (قاهرہ) رصد خانہ لرندہ بیوک بر موقیقلہ استعمال ایدلمشدی . (ابوالعباس البیرونی) و (محمد بن عیسی ابوعبدلہ) ، (موسی بن شاكر) ک اوغللری [۱] طرفندن احراز اولونان معظم موقیقاتی [۱] محمد بن موسی بن شاكر ہجرتک ۲۵۹ سنہ سندہ ، میلادک ۸۷۳ سنہ سندہ ارتحال ایتمشد .

ایلریلہ تمشدرہ . صوکرہ (البتانی) [۱] ظہور ایتدی . مسلمانلر قدما نك خام معلومات ہیئہ سندن منتظم و آہنکدار بر علم چیقارمشلردی . (البتانی) یی خلفلری ہر نہ قدر کج دیلر سہدہ کندیسی ہیئتشناسلر آرمسندہ بیوک بر موقع اشغال ایتمشدر . صلاحیتدار بر ذات موسی الیہک مسلمانلر ایچندہ موقعی یونانیلر ایچندہ (بطليموس) ک موقعہ تشبیہ ایدر . (البتانی) نك فلکی جدوللری لانیجہ ترجمہ ایدلمش و اوروپادہ عصر لرحہ ہیئتک اساسی تشکیل ایتمشدر .

اونجی عصر میلادینک صوکارندہ (بغداد) دہ یاشایان و چالیشان متعدد ہیئتشناسلر آرمسندہ ایکی ذات (علی بن اماجور) ایلہ (ابوالحسن علی بن اماجور) کہ عمومیتلہ (بنو اماجور) اولارق معروفدرلر ، برنجی صفدہ طوردرلر . حرکات قریہ یی حسابلامقلہ معروفدرلر .

ادارہ مرکزیہ نك ضعفندن ، اوزاق اولکلرہ مقام خلافتک نفوذ و حاکمیتنی تشمیل ایدہ مامکدن طولای اونجی عصر میلادینک اواخرندہ ، دولتک اطرافندہ ، نیم مستقل رؤسا ظہور ایتمشدی . دولت عباسیہ نك تأسسندن اعتباراً ، اندلس اولنک خارجندہ قالمشدری . اوصیرہ لردہ (مراکش) دہ (بنی ادريس) (تاهارت) دہ (بنی رستم) ، (قیروان) دہ (بنی الاغلب) تأسیس حاکمیت ایتدیلر . از بر زمان صوکرہ بوتون افریقا (بنی فاطمہ) نك اداره سنہ کچمش ، قنون و ادبیات ایچون یکی بر دور باشلامشدر .

(فاس ، مکناسہ ، سجلماسہ ، تاهارت ، تلسان ، قیروان ،) وہبسندن زیادہ (قاهرہ) علم و عرفان مرکزلری اولمشلردی . خراساندہ (طاهریلر) ، ماوراءالنہردہ (سامانیلر) ، طبرستاندہ (آل بویہ) علم و علمایی جایہ لرینہ آلمشدری . اوزمانک مشہور اطبا سندن (عبدالرحمن الصوفی) ، (آل بویہ) دن (عضدالدولہ) نك صمیمی دوستی ایدی . عبدالرحمن ییلدیزلرک (فوطومہ تری) سفی اصلاح ایتمشدر . بالذات علمادن و ریاضیوندن اولان عضدالدولہ [۲] علمایہ سرانی کشاد ایتمش اولنرہ الک عز بز مسافر ، یاسیلہ حق اکراملری کوسرتمش اولدیغندن دنیا نك ہر طرفندہ (بغداد) شتاب ایتمشدی . (عضدالدولہ) بونلرک مناقشانہ اشترک ایدردی . خلیفہ (مکتفی باللہ) ک اوغلی (جعفر) قیروقلی ییلدیزلرک حرکتانہ دائر نك مہم ترصدانہ بولونمش و بونلرہ دائر اثر یازمشدہ دہا نیجہ اسرا ، تبعہ لرلہ برلکندہ نشر صرفانہ چالیشیرلردی .

[۱] ابوعبدلہ محمد بن جابر بن سنان البتانی حران اہالیسنندار . ہجرتک ۲۱۷ نیجی سنہ سندہ میلادک ۹۲۹ - ۹۳۰ سنہ سندہ ارتحال ایلہ مشدر . [۲] بغدادک برقوق خستہ خانہ لرینی (عضدالدولہ) انشا ایتدیرمشد . بوندن باشقہ عضدالدولہ (نجف) و (کربلا) دہ حضرت علی و حضرت حسینک تربیلرینی محشم بر صورتدہ یادیرمشد . (بند امیر) نامندہ کی سدی انشا ایتمکلہ شیرازک یانندن کچن نہردہ سپر و سفری تأسیس ایتمشد .

کدیکنی و خارجی اشیایه تماس ایتدیکنی تظاهر ایتدیرمشدر . مومی الیه شبکه عینیته مرکز رؤیت اولدیفنی و اونک اوزرنده حادث اولان انطباعاتک اعصاب بصریه الیه دماغه انتقال ایتدیکنی اثبات ایتمشدر . (ابن هیثم) هوانک کشفته کوره انکسار ضیاءک تخالف ایتدیکنی و کثافت هوائیهک ارتفاع الیه ده کیشدیکنی کشف ایتش و بوانکسار نتیجه سنده اجسام کو لیتهک فعلا طلوع ایتدن و غروب ایتدکن صوکره ناصل کوردیکنی یک آجیق برشکده ایضاح ایتمشدر .

ناقلی : عمر رضا

زایونیاده ملیت

۱

[یانکزه هندستانک دکل ، بوتون دنیایک اعظم شمرا و متفکرینی آرمه سنده بلند بر موقع صاحبی اولان (رابندرانات تاغور) ک (زایونیاده ملیت) حقهده زایونیاده ایراد ایتدی بر قونفرانس مطلق اولدق . بو قونفرانس عصری مدنیه یتشمک ایچون زایونیاک نه یایدیفنه ، غرب مدنیتک نه سنی آلدیفنه دائر مهم بیاناتی احتوا ایتدیکی کور کورینه غربی تقلیدک نه قدر فجیع بر مصیبت اولدیفنی ، غرب مدنیتک باشنده طولاشان فلاکتلرک ماهیتنی ایضاح ایتکده و بواعتبار الیه بو قونفرانس بزمده استفاده الیه دیکایه یله جکدن بر درس تشکیل ایتکده در . بونک ایچون بوخطابه غرای قارئلرزه ترجمه ایدیورز . بالخاصه بو قونفرانس ، غرب مدنیتنی مساویسیله ، فضائلیله قبول ایتدی توصیه ایدن مجددلرک قوتلی بر جوابدر .] هندک شاعر حکیمی دیورکه :

دنیاده اک فنا واک فجیع اسارت ، انسانلری نفسه اعتماد حسنندن محروم ایدوب بو محرومیتله اونلری زنجیرلین یاس اسارتیدر . بزه تکرار بتکرار ده نیلیدی که : آسیا ماضیده یاشایور ، آسیا او یله بر مزین بر تر به در که بوتون احتشامی محضا اولولری ایدیلشدر مرکه مصروف . آسیا طریق ترقیده آدیم آناماز ؛ چونکه انظارى ، هیچ دویمک اوزره ، کری به صاپلا ایتمشدر !

زده بوتاهامی عادتا قبول ایتدک واکا اینانغه باشلادق . هندستانده منور زمرهک بر قسم مهمی ، بو ایتهمک ذلتندن یتاب قالارق اوئی مدار تفاخر عسدا ایتک ایچون انسانى آلاته حق بوتون منابه باش ووردی . حال بوکه حقیقتده تفاخر ، اورتولو بر عاردن باشقه دکدر . وضعیت بومرکزده و بز آسیاده علممزده درمیان اولونان بوتاهامک او بوشدیر یحیی تأثیری ایتد بولونورکن زاپونیا خواب غفلتدن او یانه رق غولانه آدیملرله عطالت عصرلری کریده بر قدی و هر خصوصده زمان حاضره یتیشدی . بولدهجه بر طاقم حدود جغرافیه داخلنده یاشایان بعضی ملتلرک حال طبیعی طایلان عطالت وجودک طلسملری ، بوزولدی . فی الحقیقه بزاونو ایتمشدق که آسیاده معظم دولتلر قورولمشدی .

(آل بویه) دولتمده هیئت شناسان ، اطباء ، و ریاضیونندن مهم بر کتیه موجود ایدی . بونردن بالکنز ایکسفی بوراده یادایده جکز : (الکوهی) و (ابوالوفا) . (الکوهی) سیاراتک حرکاتنه دائر اثرلر یازمشدر . مومی الهک انقلاب صبی الیه خریفده اعتدال نهاره دائر کشفیاتی بشرک خزینة عرفانی تزئید ایتمشدر . (ابوالوفا) خراسانک (بوزجان) شهرنده طوغمشدر . میلادک ۹۵۹ سنه سنده (ابوالوفا) عرافه کلش و ریاضیات الیه هیئته وقف حیات ایتمشدر . (ابوالوفا) [۱] نک (زیج الشامل) ی برآیده فعالیت اولدیفنی کی دقیق و مصیب ترصدا ت الیه مالی بر اثردر . مومی الیه حساب مثلثات الیه رسداته خط قاطع الیه خط مماسک استعمالی صوقمشدر . (سه دیلوت) دیورکه ، فقط ابوالوفانک مساعیسی بوندن عبارت دکدر . مومی الیه (بطليموس) ک نظریه قریه نده کی نقصانی کوردک ترصدا ت قدیمه ی تحقیق و کندیسندن القی عصر صوکره کلن (یخو براهه) نک تأیید ایتدیکی کشفیاته دسترس اولدی .

فاطمیلر دورنده مصر یکی بر مرکز علم و عرفان اولمشدی . (عزیز بالله) و (حاکم با مراه) دورنده بوتون اودوره حاکم اولان بوبوک بر مسلمان یاشاوردی : ابن یونس ! مومی الیه ساعت رقاصت مخترعی اولدیفنی کی ساعت رقاصتک حرکتیه زمانی اولمشدر (ابن یونس) ده زایاده (زیج الکبر الحاکمی) عنوانلی اثریه مشهوردر . بو اثر (قلودیوس بطليموس) طرفندن تألیف اولونان آثارک یرینی اشغال ایتدی . عمر خیامک قلمیه ایرانلیر آرمه سنده ، (نصیرالدین الطوسی) نک قلمیه موغوللر آرمه سنده ، ۱۲۸۰ سنه سنده (کوجو - کینگ) ک اثریه چینلیر آرمه سنده (ابن یونس) ک بو اثری انتشار ایتمشدر . بو صورتله اسکی چین مدنیتنه عطف اولونان ترقی مسلمانلردن استعاره اولونان برایشیقندن باشقه برشی دکلدی [۱]

(ابن یونس) ، (۱۰۰۹) سنه سنده ارتحال ایتمشدی . کشفیاتی ، (۱۰۱۰) سنه سنده قاهره ده یاشایان (ابن النبطی) الیه اوروپاده (الحازن) نامیه المعروف (حسن بن هیثم) طرفندن ایلزیه تلمشدر . اون برنجی عصر میلادینک اوخرنده احراز شهرت ایدن (ابن هیثم) اندلسده طوغمش فقط مصرده توطن ایتمشدی . آثارندن بری (ریسنه) طرفندن لاتینجه به ترجمه ایدلشدر (الحازن) ک زایاده بصر و ضیایه عائد آثاریه اوروپاده مشهوردر . رؤیتک ماهیتنه دائر یونانلیرک یا کلش تلقیلری (ابن هیثم) تصحیح ایتش و الیک دفعه اوله رق اشعه ضیاءک ، کوزدن انتشار ایتدیرک خارجدن کوزه [۱] ابوالوفا هجرتک ۳۸۷ سنه سنده میلادک ۹۹۷ سنه سنده ارتحال ایتمشدر .